

fo'k; & l ph

KaC [I — eðMJe kaa Yefeece

<p>1. meeceUe Yefeece 1–16 (General Geography)</p> <p>yefeeC [..... 1 yefeeC [kaar GHeabe ka eamear/e 1 maaj ceC [ue 2 heLeer kaar GHeabe 5 heLeer kaar iedleeb 7 \$+leg hej Jelalle 8 meðak «enCe SJob Uevö«enCe 8 De#eðMe SJob oMevlej 9 ðeMveJeuer 10</p> <p>2. Ye-Deekaale eð/eave 17–117 (Geomorphology)</p> <p>heLeer kaa Yefeeð/ka Felleneme 17 ceereka Ye-Jeðeð/ka meceUe ceereka 17 hejkaand/ave ceerekaue 17 hanUeapefka ceerekaue 17 caneapefka Uoje 18 maapefka ceerekaue 19 velve ceerekaue 20 heLeer kaar Deavleðjka maj Ueve 20 heLeer kaar hej l eM 21 Yekaaheðe \$eseaakaa 22 Meave Uee Ueöevell 23 Ueöevellka Jeieðaj Ce 23 Meave Uee 25 Yehe\$ue ka hej Jelallekaej er yeve : Devlopee yeve 26 he\$ue eðeðheCe 26 Yeðle Tee\$er 27 YeðleLe Uee nem\$& 28 pJeeucekKaer SJob Yekaahe 28 pJeeucekKaer kaar j Ueve SJob d/eeðe Deekaale eðe 29</p>	<p>pJeeucekKaer ka ðekaaej 30 pJeeucekKaer kaa eðMJe eðeje Ce 31 pJeeucekKaer mecyevOer cen l JheC& ðjevog 33 eðMJe ka ðeekJe heJalle 33 eðMJe ka ðeamee pJeeucekKaer 34 Yekaahe 35 Yekaahe ka ðekaaej 35 Yekaahe kaar uen j W 36 Yekaahe mecyevOer cen l JheC& ðjevog 36 meveeer 36 Yekaahe Ueðe #e 37 Yekaaheðe Demeel Ue 37 Yekaaheðka eðeje Ce 37 Ye-Ugykaal Je 38 YeUgykaal Je Oeðeðe kaa GHeabeCe 38 hue\$ eðeJelallekaer eamear/e 39 hue\$ eðeJelallekaer kaar mekauheve 39 hue\$ ka ðeavej s 40 caneEhe SJob canemeiej ðle ðrelue kaar GHeabe 41 caneEhe SJob canemeiej ðllkaer GHeabe ka eamear/e 42 hue\$ eðeJelallekaer hej Deoeeðje le caneEheðe eðeMeeheve kaar mekauheve 44 meceðleðe eamear/e 44 ðeð, SÙejer, [\$ve, nika\$ [& SJob yeoer, peoer kaar mekauheve 45–47 heleke d/eeceðe ka eamear/e 47 Meau [ðeðMe, YeDeð/veðeðeð 47, 48 Ye-Deð/veðe SJob heJalle d/eeceðe 48 heLeer ka ðeave mLeveðhe 49 helekaalke Jeieðaj Ce 49 kaejj kaa YeDeð/veðe eamear/e 50 hue\$ eðeJelallekaer eamear/e 51</p>
---	--

he''ej	51
he''ejellkæe Jeeckæj Ce :	51
GIhaebe kaã Devegæej , Dehej ove Úeãã kaã Devegæej , Deekæãlle kaã Devegæej , he%ædle Oejeleue kaã Devegæej , peuejedleq kaã Devegæej	51
elæMJe kaã Oeekæe he''ej	52
ceæve	53
ceævedllkæe Jeeckæj Ce	53
Peueell	54
elæMJe kaã Oeekæe Peueell	54
Peue mecyæãOele cenJehæCekæleUe	54
Éehe	55
Éehe mecyæãOer cenJehæCekæejevog	55
yeæhpæde yeue	55
DeveãÚeove	55
Dehe#æle	56
Dehe#æle kaãæ ævedæle keãj ves Jæues keãj kaã	56
Dehe#æle kaã Oeekæej	56
Dehe#æle kaã YeDeekæãllekaã cenJæ	57
yeæled#ej Ce Úeæ meæcæhkaã YeiveæMce mLeæveæleJ Ce	57
mLeueæheællkæe ælækææme	58
Dehej ove Úeãã keãæ mekææuhæve	58
[ælæme keãæ Dehej ove Úeãã keãæ mekææuhæve	59
heækaã keãæ YJæckæãllekaã læde keãæ mekææuhæve	60
nheã keãæ ieællekaã mevlægueve æheæævle	60
ceæsj meæJæe keãæ æleleælleækaã Ye-Deekæãllekaã ceææue	60
Mæje keãæ KeC [keãælleækaã Dehej ove ceææue	61
Dehej ove keãæ meæceævle Úeãã	61
Dehej ove Úeãã keãæ yeææeSB SJeæ hejæleæve	61
hejæleæve Éeje GIhaeve mLeueekæãlleæB	62
Deheleæ levše SJeæ veæer leešæ keãæ ælækææme	63
Deheleæ levše	63
Deheleæ Oeæleæhe	63
veæer nj Ce Úeæ Dehenj Ce	63
leešæUeællkæe Jeeckæj Ce	65
veæer keãæ hejæ ÚÚæb keãæ SB	65
veæer keãæ >æcæyeææleæ Úeæ OeæleæCeæe neæve	65

mLeueekæãlleællkæe ælækææme	65
veæer keãæ keãæleæ SJeæ GIhaeve mLeueekæãlleæB	65
veæer keãæ keãæleæ	66
peueæde mLeueekæãlleæB	68
veæer keãæ Dehej ove Úeãã	70
keãæmS&mLeueekæãlleæB	70
Yeææeæle peue keãæ keãæleæ	70
Yeææeæle peue Éeje GIhaeve mLeueekæãlleæB	72
Dehej oveælleækaã mLeueæhe	72
æveæheælleækaã mLeueæhe	72
heæve keãæ keãæleæ	73
elæMJe kaã Oeekæe ce@mLeue	73
ce@mLeueæde mLeueekæãlle	74
ce@mLeueællkæe Dehej ove Úeãã	74
ænceæveæ keãæ keãæleæ	75
ænceæveæ keãæ Oeekæej	75
ænceæveæde ieælle	76
ænceæveæ keãæ keãæleæ	76
ænceæveækeãlle mLeueekæãlle	77
ueæjællkæe keãæleæ	78
leešæde heæleæleæ Ce	78
meæjeæde Dehej ove	79
meæjeæde hejæ Jævæe	79
meæjeæde æveææe	79
leešæde mLeueekæãlleæB	79
hejæ ænceæveæ mLeueæhe	81
Deveæleæjeæ YeDeekæãlle æleæve	82
YeDeekæææj keãæ SJeæ yeælleæB	82
YeDeekæææj keãæ SJeæ hejæ Jævæe	83
YeDeekæææj keãæ SJeæ peue æleæve	83
YeDeekæææj keãæ SJeæ keãæe Yeææe Gheææe	83
YeDeekæææj keãæ SJeæ Keæve	84
YeDeekæææj keãæ SJeæ heæleæleæ Ce DeheæeSB	84
OeæMveææveæer	84

3. **peueæleæjeæleæve** 118–181
(Climatology)

peueledleg el'eave : haŋ Yas-e SJob dle-dle #eše.....	118
peueledleg el'eave tel.e ceamece el'eave	118
peueledleg ka telJe SJob kaŋjka.....	119
JedlegaC [ue : mal'ešve SJob maj'Uvee.....	119
JedlegaC [ue kaŋr Ghebe.....	119
JedlegaC [ue kaŋe mal'ešve	119
JedlegaC [ue kaŋr maj'Uvee.....	120
mal'eakhe.....	122
maŋ'Uka dlekaŋj Ce	122
mal'eakhe kaŋs DeVeadele kaŋj ves Jeeus kaŋjka.....	123
JedlegaC [ue dle T <ce yep'eš.....	124
tehc'ave.....	124
JedlegaC [ue kaŋe tehc'aves kaŋr dle dleeb.....	124
Oej'el'ave hej tehc'ave kaŋe dlelej Ce.....	124
tehc'ave dlekaŋe #mal'pe dlelej Ce.....	125
tehadle kaŋs yev'oe.....	125
tehc'ave dlekaŋe J'Uep'ave Ce	126
Jedlep'eye SJob hel'evell.....	128
Jedlep'eye kaŋs DeVeadele kaŋj ves Jeeus kaŋjka.....	128
Jedlep'eye haŋ'Ueb.....	128
Jedlep'eye haŋ'Uedlekaŋe d'Kameka'ave.....	129
hel'evell.....	129
hel'evellkaŋe J'eidekaŋj Ce.....	130
ceamecer hel'evell.....	132
Dev'le G<Ce tel.e Meška ml'ave dle hel'evell.....	133
Meška tel.e Mele'ave ml'ave dle hel'evell.....	134
Jedlep'eye SJob hel'ave mal'ej mac'yev'oeer cen'J'haCek e'jevog.....	135
Jedlej'ed'leeb Jee'exe SJob U'e'adele.....	135
Jedlej'ed'leebkaŋe e'hev'ej Ce.....	136
Jedlej'ed'le, Jee'exe SJob U'e'adele mac'yev'oeer cen'J'haCek e'jevog.....	137
Jee'exe SJob Jee'exe pe'ave.....	137
Jee'exe dlekaŋe e'kaŋj	137
Jee'exe pe'ave.....	138
U'e'adele pe'ave.....	138
iel'le'ed'lekaŋe d'reca'Ce kaŋr DeJem'leSB.....	139

JedlegaC [ue dle dle'e'ave : U'e'adele SJob dle- U'e'adele.....	139
Mele'es Ce kaŋs yev'oe dle U'e'adele.....	139
dle U'e'adele.....	140
G<Ce kaŋs yev'oe dle dle'e'ave.....	140
tel'le Pe'ave.....	141
šej ves [es.....	142
peue ml'ec'Ve.....	142
JedlegaC [ue dle Deo'ke SJob Je'ave.....	142
peue dle U'e'adele.....	142
Deo'ke	143
mal'ave, mal'ave kaŋe e'he.....	143
ce'le, ce'ed'lekaŋe J'eidekaŋj Ce.....	143
JedlegaC [ue dle dle'le SJob De'ed'le'le.....	145
Je'ave SJob De'ed'le'le Ce.....	145
Je'ave kaŋe e'kaŋj	145
Deo'ke SJob Je'ave mac'yev'oeer cen'J'haCek e'jevog....	147
peueledleg : J'eidekaŋj Ce SJob dle'le.....	147
kaŋs kaŋe peueledleg J'eidekaŋj Ce.....	147
e'š'ed'le'lekaŋe J'eidekaŋj Ce SJob dle'le'le kaŋe peueledleg dle'le.....	149
Jem'U'ka peueledleg haŋ J'el'le cel'ice'avele kaŋr Y'eb'kaŋe.....	154
ve'ej dle peueledleg.....	154
Dev'ed'le'le (J'Ue'ed'le'le) peueledleg el'eave.....	155
peueledleg SJob kaŋe.....	155
peueledleg SJob Jee'd'ke'ar.....	155
peueledleg SJob hel'ave'ave.....	155
peueledleg SJob De'ave (y'ed'le'le).....	156
peueledleg tel.e haŋ J'ar'Ve SJob mal'ej.....	156
peueledleg SJob ce'avele Me'ej.....	156
ceamece, ml'em'le SJob j'e'le.....	156
dle'Ve'ave'ar.....	157

4. **nec'ej el'eave** 182–229

(Oceanography)

cen'em'e'ej dle Te'ar kaŋe G'U'ed'le.....	182
cen'e'ed'le ce'ive leš.....	183
cen'e'ed'le ce'ive {eue.....	183

canEehede Gyeyj	183
canameiejde yafneve #e#e	183
BelMeavle canameiej kai drelaue kae GUUaeJde	185
DeSuuefSka canameiej kai drelaue kae GUUaeJde ...	186
dhvo canameiej kai drelaue kae GUUaeJde	188
canameiejde drelaue kai GUUaeJde macyevOear	
canI JhdC& djevog	189
canameiejde peue kae Iehceave S Jhd uelaCelee	190
canameiejde peue kae Iehceave	190
Iehceave kae dlelejCe	191
canameiejde uelaCelee macyevOear canI JhdC&	
djevog	192
canameiejde d#ebe	192
canameiejde d#ebe kae Jieckaj Ce	193
canameiejde d#ebe macyevOear canI JhdC& djevog ...	194
DeJaeue mLeue#he	195
DeJaeue mLeue#he macyevOear canI JhdC& djevog	196
canameiejde mdlejCe	196
pJeej YeeSe	196
pJeejedheokae Meevaelab	196
pJeej-YeeSs kae GIhebe	197
pJeej YeeSe macyevOear canI JhdC& djevog	198
canameiejde OeejeSB	199
DeSuuefSka canameiej kae OeejeSB	200
BelMeavle canameiej kae OeejeSB	203
dhvo canameiej kae OeejeSB	205
IeS Jelea YeeiedMhej OeejededMkae DeYeeJe	207
OeejededMms macyevOear canI JhdC& djevog	207
meeiejde mhddeve	208
canameiejellkai kaeSyevOeeckaj Ce	209
paedekai mhddeve	209
meeiejde Keadpe mhddeve	210
meeiejde T pae&mhddeve	211
meeiejde mhddeve mdj#eCe	212
meeiejde dvelace	212
meeiejde mhddeve macyevOear canI JhdC& djevog	212
BelMvejeuuar	213

5. pele Yefeece 230-239

(Bio-Geography)

ceae Uae deS#er	230
deS#er d#eece kae kaejkai	230
deS#er d#eece kae De#aice	230
ceae hejJUabkai	231
deS#er kai i#e Uae d#elMeseeSB	231
d#eS#eUedMkai Jieckaj Ce	232
Decek#kai d#eEevellEeje d#elge deS#er kai	
Jieckaj Ce	232
ceae Dehejove, ceae Uame S Jhd mdj#eCe	234
Dek#aedekai Jevmhede :	
Jeve, Teame DeolMe, ce@mLeuedle S Jhd Deae&	
ce@mLeuedle Jevmhede, S# [E Jevmhede	235
d#elJedekaj Ce	236
Jeve mdj#eCe	236
meecepeka Jeedekae	236
paed d#eDele	237
mhdMepe d#eDeve	238
Yeeje callpaed d#eDele kae mdj#eCe	238

6. hedelejCe Yefeece 240-283

(Environmental Geography)

heej d#elLede kae	240
heej d#elLede kae DeDeej Yele mhdauheveSB S Jhd	
d#eaevele	240
heej lde	242
heej lde kae DeDeej Yele d#elMeseeSB	242
heej lde kai Deekaj	243
heej lde kae mdjUeve	243
heej d#elLede d#ejece[.....	244
paed Yel-jmedeve Ue#aCe	245
paedekai macepede S Jhd Devegace	245
paedekai macepede kae d#elMeseeSB	245
macepededMkai Jieckaj Ce	246
heej d#elLede Devegace	246
Ueje mhdauheve	247
Ueje mhdauheve kai d#eaevele	247
peadee Ue yedee	247

yeŋŋee kaa 0kkaa	247
cevele- heefi dnl edkka Dveghave	253
heefi dnl edkka SJob hleedlej Ce hej cevele kaa	
0vele	254
hleedlej Ce drecveekaj Ce SJob meij #eCe	254
mLeuedle hleedlej Ce mes mecyadi Oele mecmileeSB	255
Jedleg C [ue mes mecyadi Oele mecmileeSB	258
JamJekaa T<ave	258
Deceere #ele	259
Decue Je-ek	259
Oete kaan je	260
paedkka hleedlej Ce mecyadi mecmileeSB	260
paite ededlele kaa lehte mLeue	260
paite ededlele kaa meij #eCe	261
hleedlej Ce meij #eCe SJob edekame ntegekaj 0cekke	
0leame	261
paite ededlele oMekaa (2011-20)	264
hleedlej Cede 0yevOve	265
hleedlej Cede 0yevOve kaa mleskaa	266
hleedlej Cede dlla#ee	266
drecMekaa dnezevle	267
0eliveleuer	267

7. **Deedleka Yefee** 284–346

(Economic Geography)

Deedleka Yefee kaar Deoeej Yele mekauhaveeSB	284
mneevle	284
mneevredMkka Jeedekaj Ce	285
mneevle 0yevOve	285
mneevle meij #eCe	285
Deedleka 0alledell	286
kaake	287
kaake Dejedlledle kaa Deoeejveka dnezevle	287
kaake kaa 0kkaa	288
kaake Haameuall	290
edellle kaa 0cekke HaameudMkka Meekallle oMle	290
vekaar Haameuall	292
haedlMkka Ghebe mLeue	292

edellle cdlmLeevlejev kaake SJob Gvekaa #e	293
Yeeje cdlmLeevlejev kaake SJob Gvekaa #e	294
kaake Gheokale	294
kaake o#ele 0ve #ecele	294
kaake mecyadi Oele >aedlledle	295
KeeAe (Yeapeve) SJob haaseCe mecmileeSB	295
KeeAe mekaas SJob meij #ee	295
Keepe meevle	296
KeepeedMkka edelMleeSB	296
0cekke Keepe meevle	296
Gpeek kaa meevle :	
kaakeve, heššedlece, 0kkaalkaa iome, hejceege	
edele Tpeek paue edele	300
edellle kaa 0cekke yeve hejjeveeSB	301
Jekkaalkaa (iej hejchejele) Tpeek	301
edeeveeAe GAeie	302
kaaj Keeve Dejedlledle kaa dnezevle	302
Yeejvee SJob hejjeve uevele dnezevle	303
edellle kaa 0cekke GAeie :	
ueve SJob Fhele, mlee JeEe, ceššj kaaj	
GAeie, peudvee drecAe GAeie, Jedlejeve	
drecAe GAeie, keejepe GAeie, heššj jmedve	
GAeie-	304
edellle kaa mekaasJeej GAeie kaa 0cekke kaav	308
edellle kaa 0cekke Deedleka kaav	308
hejjeve kaa meevle	310
meeper peuceeik	310
Devle:mLeuedle paue hejjeve	311
0ejabe kaa Devle:mLeuedle peuceeik	311
edellle kaa 0cekke heve	311
0ejabe kaa 0cekke heve	311
Goej er Deceššj kaa kaa 0cekke heve	312
Devle 0cekke heve	312
jeve hejjeve	312
edellle kaa 0cekke mel[kaa ceieik	313
heFhe ueFvell	313
Jedleg hejjeve	314
Devlejevle 0cekke nJeeF&Deis	314

haaf Jerve macyeveer can JehetCek ef yevog.....	314
Devlejeff efle JIvheej	315
efleMJe JIvheej mahie''ve.....	316
efleMJe kear Jevovece DeLeUeJemLeeSB (2011)	316
efleMJe callGUUlece makeave lejsiel Gihoo	317
efleMJe ka Jevovece efleleleka omle (efleUleve [aej])	317
efleMJe ka Jevovece Deleleleka omle (efleUleve [aej])	317
Deleleleka eflekaame ka felle=he SJob DeoMekraj Ce... 318	
Deleleleka eflekaame ka efleceavele.....	318
Deleleleka eflekaame ka efleceavele ka leJe.....	319
Deleleleka eflekaame SJob DeoMekraj Ce.....	319
efleMJeJevor.....	320

8. ceavele Yefeece 347–384

(Human Geography)	
ceavele Yefeece ka GhedleVeie SJob Gvemes macyece efle'ave.....	347
ceavele Yefeece ka eflece efleceavele.....	349
ceavele Yefeece kear cauleVle efleUeJ OejeSB.....	349
macYeJeeoo	350
veJedleUeJeeoo	350
mabkeleleka Uee meeceefleka efleUeJeeoo	351
Yeeveleleka efleUeJeeoo kea eflekaame.....	351
ceavele Yefeece kea eflekaame.....	352
peceUe Ueeceave	352
oeadmeemee Ueeceave	353
efleUe Ueeceave	353
Deceaf kear Ueeceave	354
=mea Ueeceave.....	355
YeJleUe Ueeceave	355
eflemae hagleka SJob Gvema ueleka	356
ceavele Yefeece callmeMek.....	357
#efleUe efleUe	357
EtleJeeo SJob efleUe	357
Yeeveleleka efleUe callDeUeVele DeJeeUe	358
can JehetCek makeaveve SJob efleceavele.....	360

ceavele kea eflekaame SJob ceavele efleUeUe	360
ceavele efleUeUe	361
efleUeUe kea MeJef kea ue#eCe	361
efleUeUe kea Jeekeaj Ce.....	362
DeJee kea SJob efleceavele.....	363
efleUeUe kea efleUeUe kea efleUeUe	364
efleUeUe kea efleUeUe kea efleUeUe	364
efleUeUe kea efleUeUe kea efleUeUe	364
efleUeUe kea efleUeUe kea efleUeUe	367

9. pevemaKUee Yefeece 385–407

(Population Geography)	
efleMJe callpevemaKUee kea efleUeUe	385
pevemaKUee kea leUeJe	386
pevemaKUee Jeece	387
pevemaKUee efleUeUe	387
pevemaKUee kea efleceavele	387
ceUeUe kea pevemaKUee efleceavele.....	388
DeUeJef UeUe	390
efleUeUeUe	391
Yeece.....	391
efleMJe kea efleUeUe SJob Ghe-Yeece haaf Jeej	391
efleMJe kea efleUeUe efleUeUe	392
efleMJe kea efleUeUe YeeceSB.....	392
efleUeUe kea Jeekeaj Ce.....	393
veJef kea eflekaame kea DeJemLeeSB.....	394
veJef kea eflekaame kea Jeece	395
veJef efleUeUe meceUeSB.....	395
ceUeUe yefleUeUe.....	395
Yeele callceUeUe yefleUeUe.....	396
pevemaKUee kea meceUeSB.....	396
pevemaKUee veUeUeUe	396
Devlejeff efle DeJee (DeJee)	397
ceavele eflekaame efleUeUe	398
ceavele eflekaame efleUeUe kea meceUe kea efleUeUe eflekaame.....	399
efleUeUeUe	400

10. **DeaDeleame (ymla) Yefaeae** 408–427

(Settlement Geography)

DeaDeleame Yefaeae kaar makuuhevaeSB..... 408

«cecaCe DeaDeleame..... 408

veiejdile DeaDeleame..... 409

veiejdlkkae kaadlaekcka JeeckajCe..... 409

veiejdile heovegeae..... 410

veiejdile Deekaejkaer..... 410

veiejdile Dele=he..... 410

veiejdile DeYeae #e..... 411

veiej DeYeae #e kaer meceaeve..... 411

«ceule-veiejdile Gheavle..... 411

«ceule-veiej medleUe makuuhevae..... 412

Gheveij..... 412

Deavegaleer veiej..... 412

Deave/Deleakcka veiej..... 413

veiejdlkkaer Deavldjkaer majUevee mes mecyedUe
ameavele..... 413

veiejdlkkaer kaasS, Deekaej SJob DevlejCe..... 414

kaasS Deekaej drelce..... 414

Deekaej-DevlejCe mecyedUe..... 415

drekaSlece hel enner dlede..... 415

veiejdile mecnileSB SJob meceave..... 415

veiejdile mecnileDeakkae meceave..... 416

veiej drelcepeve kaar makuuhevaeSB..... 416

DeostMekaa Deavlepeve (drelcepeve)..... 417

Deome kaar makuuhevae..... 417

DeoMedMekaa Deekaej..... 418

DeoMedMekaa Ce kaer ededleeb..... 418

Jeae kaar SJob Jeae Oefje..... 419

DeostMekaa Demavlepeve..... 419

meceadexemle DeoMedMekaa Deekaej..... 420

DeostMekaa edekame kaar kaadlaekckadleeb
(j Cevadileeb)..... 420

DeostMekaa edekame callmedleeb Ceble capis..... 421

meceaeCeble (medete) edekame..... 421

DeMveeJeuver..... 422

11. **jepveadkka Yefaeae** 428–447

(Political Geography)

jepUe SJob je^..... 428

je^jepUe..... 428

jepUe kaer Delefnlede..... 428

jepUe kaer Deekaele..... 429

yaen: #e SJob Devle: #e..... 429

meceavle SJob meceaeSB..... 429

meceae-deJeo..... 430

DevlejevUe meceae jKaeSB..... 431

edleceomeo macDeveje Jeeve omle..... 431

UoUe mLeue SJob Gheavle..... 432

ceakkaC [j kaer UoUemLeue ameeavle..... 432

mhefkaeave kaer djceved [makuuhevae..... 432

Yefaeae SJob cepeue SJob lde..... 433

ceaeleekka >aeavle..... 433

Yefaeae callcepeue SJob lde..... 433

Yefaeae calllede Gheicee SJob edMveeCe..... 434

edvelevekkaer mLeaveveje Ce..... 434

edleUe kaer meakkaekka haejceC [ue SJob Deome..... 435

ceavele Yefaeae callcepeue, ameeavle SJob drelce :..... 435

pevadkkaekkae maceaeCe ameeavle..... 435

ceavleme kaer pevemkUee Jeae kaer ameeavle..... 435

kaavkaekkaekkae pevemkUee Jeae kaer ameeavle..... 436

kaarOde mLeue ameeavle..... 436

ekamSaej kaer ameeavle..... 436

uealle kaer ameeavle..... 436

Jeae kaer keavve kaer kaer Delefnlede ameeavle..... 437

Jevej kaer Deakkaekka Delefnlede ameeavle..... 437

kaarO Gheavle cepeue..... 437

jeamee edekame kaer cepeue..... 438

efej [ue kaer medleer kaadlaekckave cepeue..... 438

edekame Oefje ameeavle..... 438

kaasS-Deekaej drelce..... 438

hejSes Devlejevlece ameeavle..... 438

Deleme kaer ameeavle..... 439

veledevejedkkae edenejCe..... 440

DeMveeJeuver..... 441

KeC [II — Yeeje kee Yeece

<p>1. Yeeje : Yeej kee deUee 451–482 (India : Physical Setting)</p> <p>DejahnLee SJeJemLeej, Devlej ee meceSB..... 451</p> <p>Yeeje kee jepveeLee kee ceveLee kee dekeame..... 452</p> <p>Yeeje kee Yeej kee mejUee :</p> <p>Yeeje kee deCee Manece..... 458</p> <p>Yeeje cellhedeje..... 460</p> <p>Yeeje cellpJeeceCee ee ee..... 461</p> <p>Yeeje cellG-Ce peue kee mees..... 461</p> <p>Yeeje kee Yeece #ee..... 461</p> <p>Yeeje kee leSjKee..... 462</p> <p>Yeej kee deUee :</p> <p>Geejer hedelee #ee..... 465</p> <p>ehcevee kee Ghee..... 469</p> <p>ehcevee kee deosMee Jeieeaj Ce..... 469</p> <p>Ee mech..... 474</p> <p>deUeeJee..... 475</p> <p>2. peueelee 483–497 (Climate)</p> <p>YeejLee ceveee..... 483</p> <p>DeeLee ehcevee..... 483</p> <p>eeCee eevee..... 485</p> <p>Yeeje cellSe+leSB..... 487</p> <p>Je-ee kee delee Ce..... 490</p> <p>Je-ee kee hej Jee eevee..... 491</p> <p>peueelee deMe..... 491</p> <p>deUeeJee..... 492</p> <p>3. DeheJee lee SJeJee meceDee 498–526 (Drainage System and Water Resources)</p> <p>ehcevee DeheJee..... 498</p> <p>deLeeehede DeheJee..... 500</p> <p>Dejye meej celldeJves Jee deLeeehede veUeeB... 502</p>	<p>DeheJee deLeehe..... 502</p> <p>Yeeje kee PeueJ..... 503</p> <p>Yeeje kee deCee peueLee..... 503</p> <p>Dejevee peue meceDee..... 511</p> <p>Yeeje peue meceDee..... 511</p> <p>Yeeje celldeLeeF&..... 512</p> <p>yang GdeMe ee hejUeeSB..... 513</p> <p>je ee peuevee..... 517</p> <p>peue eevee kee keeLee..... 517</p> <p>je ee peue-ee hejUeeSB..... 518</p> <p>je ee peue eevee..... 519</p> <p>peue/veor eeLee..... 519</p> <p>Dejevee peue eeLee..... 520</p> <p>deUeeJee..... 520</p> <p>4. cece, dekeee kee Jeevee SJeJee peue 527–553 (Soils, Natural Vegetation and Wildlife)</p> <p>cece : cecevee, ie''ve, mejUee, deLeeee, hejUee..... 527</p> <p>YeejLee deUee kee Jee eeaj Ce..... 528</p> <p>YeejLee deUee kee meceDeeSB..... 530</p> <p>cece mej#Ce..... 532</p> <p>dekeee kee Jeevee..... 532</p> <p>Jeevee eevee..... 533</p> <p>Jeevee kee deCee uekeJ deB..... 535</p> <p>YeejLee Jeevee kee meceDeeSB..... 535</p> <p>je ee Jee vevee..... 535</p> <p>meceDee kee Jeevee kee..... 536</p> <p>keee Jeevee kee..... 536</p> <p>Jeevee kee ceUee..... 536</p> <p>Jee mej#Ce..... 537</p> <p>Jeevee peue..... 538</p> <p>peue eevee kee mej#Ce..... 538</p> <p>peueeC ue deJee ee #ee..... 538</p>
--	--

Jevle peate DeVälaj CÜe.....	538
d'edMe° Jevle peate maj#eCe haaj UeapeveeSB.....	539
je° äle Deo&Yette maj#eCe kaälveäice.....	539
kaälÜ JevmhedleäBÜe ceäeste.....	540
DeJeeue d'edleäB.....	540
peare hane kaälö.....	541
haleäej Cädle äVeele calÜedäve.....	541
äelVeeJeuver.....	542
5. Keäpe SJob Tpe&mhæOve	554–585
(Minerals and Energy Resources)	
Keäpe hašÜäB.....	554
KeäpeäMkæ äleJCe – ueam DeJemkæ, ceäveape, læäe, yekæneFŠ, >ææceFŠ, mæme, pamle, mæree, Üeäber, DeVäkä, neje, äšve, Deæcedkæ Keäpe-.....	554
Tpe&mhæOve – kaälveue, hašäuleäce, äekäälkæ iame, læue SJob iame heeFhe ueeFvelW paue äleÄäje, læhedle äleÄäje, hejceäCeg Tpe& iaj-hejchejeiele Tpe& Tpe& mhæŠ SJob maj#eCe, äleäkaue kaär Keepe-.....	558
äelVeeJeuver.....	567
6. kæäe	586–609
(Agriculture)	
Yette Ghæäie.....	586
Yette Ghæäie veätle.....	587
kæäe kaä äkæaj.....	587
Yejlääle kæäe kaär äleMæeäeSB SJob mæenileäSB.....	588
kæäe kaä äreäejkæ læJe.....	589
mænlæieäle kæäjkaä.....	589
Yette mæäej.....	590
DeJemjÜvee SJob kaäädle Deæve.....	590
kæäe Deæve.....	591
Hæmeue Še-HæSB.....	591
nejlæ >æätle.....	592
äElääle nejlæ >æätle (mæoyenej nejlæ >æätle) ...	593
veläer je° äle kæäe veätle.....	593
Hæmeue äelæche.....	593

kæäe Ghææokæle.....	593
kæäe o#elæ.....	594
Mætle ienveäe.....	594
Mætle mhæäöCe.....	594
Mætle äläleäekæaj Ce.....	594
Mætle mhæäpeve.....	594
Yejlääle kæäe kaä veläve DeäJeece/GheveäiläB:....	595
DevejevOe kæäe, kæähejŠ kæäe, kæäe JÜeäej, hæge kæäe, päälkæ kæäe Üe Fkææ Hææäle, Mækä #æätle kæäe, peajæ Hææäle, 'F& Kææ-kæäe äeæMææaj Ce.....	596
kæäe peueäleJæäle äeæMæ.....	599
kæäe heejämlæäekæäle äeæMæ.....	600
hæMæäve — iæäe-yæne, Yette, Yel[, yekæjer, mæäej.....	601
oigOe JÜeäeäle.....	602
cejææ hæueve.....	603
jMæe kæäš hæueve.....	603
ceägeäekææ hæueve.....	603
celmle mhæäve.....	603
peueäle kæäe.....	604
äelVeeJeuver.....	604
7. GÄæie	610–638
(Industries)	
Deälääikæ veätle.....	610
Gojekæaj Ce.....	610
Deälääikæ äleäæme.....	611
je° äle äleäveäce veätle.....	611
Deälääikæ mlæveäekæaj Ce.....	612
äekæ GÄæie – ueæne, Fmæle, SuÜegäedleäce, JæEæäæie, (mææ, jMæææ, Tveæ, peš), mæææš, Fvpeæäveäejäie, Fukešäæäæne, mæäveæ-äeälääikææ GÄæie, hæj Jæve Gææaj Ce (ueææææšJe, jæe, Jæive, kæäle, paueäve, Jæäjäve, ææšj-kæaj), kæäpe, GJækä, hæšæ-jmæäve, hæææškä, Deæäde äreääe, hæäšve-Fkææäæve, Üeæææ GÄæie- Deälääikæ äeæMæ....	612

yerje° ðle káčhadlêB.....	627
Yejle kað Beçke Deaðefikeá Tejves.....	627
Deaðefikeá kážehoukaine.....	629
keššej SJob uelag GÁzié.....	629
ðelMveJeuær.....	630

8. hañJerve, oñmáej SJob JÙehcej 639–666

(Transport, Telecommunication and Trade)

má[kañ Jerve :

je° ðle jopaceei&.....	639
je° ðle jopaceei&hañJerve.....	639
macee má[kañ máie''ve.....	640
ðeDeaveçer «eece-má[kañ Jerve.....	643
cekañie-iañie manUeie.....	644
elMese lJegje má[kañ ðlekañe kážlekañe.....	644

jsie-hañJerve:

jsie #eñe.....	644
kañleCe jsieJes hañJerve.....	645
je° ðle jsie ðlekañe hañJerve.....	645
[a[kañš[oñš kañš [ej Jerve.....	645
cešš jsie.....	645
šeñe šreñ.....	647
hañlekañ jsieñ.....	647
jsie hañJerve macjeveær cenlJehC&ðjevog.....	647

Jedleg hañJerve:

«eareháu [SÙejhañš&.....	648
veiej ðleceveie.....	648
Jedleg hañJerve macjeveær cenlJehC&ðjevog.....	649

peue hañJerve:

Devleomleñle ðe Devleñjkañ peue hañJerve.....	650
Yejle kañ je° ðle peuceei&.....	650
penepjeveær.....	651
hañve (yevojien).....	651
meeiej ceuee hañJerve.....	652
melegmecoñce hañJerve.....	652
peue hañJerve macjeveær cenlJehC&ðjevog.....	652

oñ máej:

Yejle kañ Devleñj#e kážlekañe.....	654
Yejleñle Devleñj#e kážlekañe kañ GÖMÙe.....	655
ðelMveJeuær.....	656

elMve JÙehcej:

JÙehcej veañle.....	660
elMveñle ðeaveñle.....	661
Yejle kañ elMve JÙehcej.....	662
Yejle kañ Beçke elMveñle.....	663
Yejle kañ Beçke Deaðeñle.....	663
elMve JÙehcej kañ ðelMve.....	664
Yejle kañ Beçke JÙehcej kañ macjeveær.....	664
elMve JÙehcej máie''ve kañ ðeVeñle.....	665
ðelMveJeuær.....	665

9. meñkañlekañ elMve 667–698

(Cultural Setting)

cevele kañ Gihæbe.....	667
vepeañle meçh.....	667
Yejleñle macepe kañ Soleneñmekañ hañJerve.....	667
peañle ðlece.....	668
peañle SJob «eeceCe macjeve.....	668
Yejle cenlJehC&ðjevog SJob vepeañle ðlece.....	668
elMve n'òve, ieme kañ Jerehcej Ce.....	669
Devleñjle vepeañle.....	671
Beçke vepeañle.....	671
Devleñjle peañle.....	671
YeeceSB.....	672
Deç&.....	673
Deç&kañ DeuhemakÙekañ.....	674
meñkañlekañ elMve.....	674
Yejleñle pevemañÙe kañ pevemañlekañle.....	675
elMveceSB.....	675
pevemañÙe kañ elMve Ce.....	676
pevemañÙe kañ TevelJe.....	676
elMve Devleñle.....	677
meeiej oñ.....	677
DevleñjÙe.....	678

veiej dlekaaj Ce.....	678
JleeJameadleka maj Uevee.....	679
DeJeme.....	679
Devlejaif dle DeJeme.....	679
DeAelave Devlejaif dle DeJeme.....	680
YeeJlede Devlejaif dle DeJeme.....	680
pevemkUee mecanileSB.....	680
pevemkUee veele.....	681
mJeamUe maJeka.....	682
YeeJle cellcevele dlekaame maJekaakaa.....	682
yeehileeb (DeDeJeme).....	682
«eeceCe DeDeJemealkaa Dekaaj.....	682
YeeJlede kece : dlelej Ce, Dekaaj, Dekaaj kaar.....	683
«eeceCe DeDeJeme Deleche.....	684
«eeceCe DeDeJemealkaar Dekaaj kaar.....	684
veiej dle DeDeJeme.....	685
veiej dle dlekaame kaar DeJemeSB.....	686
YeeJlede veiej dlekaame Golle SJob dlekaame.....	686
veiej dle Dekaaj kaar.....	687
ceave yeehileeb.....	688
veiej dle mecanileSB.....	689
veiej dlepeve.....	689
YeeJle cellveiej dlepeve.....	690
je° dle veiej dlekaaj Ce veele.....	690
veiej dle dlekaame kaar kaj UeepeveSB.....	691
DeMveeJeeer.....	691

10. dlepeve SJob DeosMeeka dlekaame 699–708

(Planning and Regional Development)

hableJe-edle UeepeveDeMcell dlepeve.....	699
hableJe-edle UeepeveDeMkaar Cheuej dleeb.....	700
hableJe-edle UeepeveDeMkaar DemkaareleSB.....	700
YeeJle cellDeosMeeka dlepeve.....	701
yengile dle dlepeve.....	701
«eeceCe dlekaame.....	702

meeadJele «eeceCe dlekaame.....	702
meeakale «eeceCe dlekaame kaalekaace.....	702
DeosMeeka dlekaame.....	703
DeosMeeka dlekaame kaalekaace.....	703
eheU[s #eeallkae dlekaame.....	703
kaaceve #ee dlekaame.....	704
Fetroje ieeer venj kaaceve #ee dlekaame kaalekaace.....	704
peue dlepepeka dlepeve.....	704
#ee dlekaame kaalekaace.....	704
heleedle #ee dlekaame kaalekaace.....	704
pevepeedle #ee dlekaame kaalekaace.....	705
maKe-DeJeCe #ee kaalekaace.....	705
ce ^m leue dlekaame kaalekaace.....	705
Ehe #eeallkae dlepeve SJob dlekaame.....	706
ceveiej dle #ee dlekaame.....	706
dlepepe DeMe.....	706
dlepepe DeMealkaa hej meeve.....	707
DeMveeJeeer.....	707

11. jeeveedleka hej De#le (Political Context) 709–717

YeeJlede malleeo.....	708
YeeJlede malleeo ka DeDej.....	710
dledeDele cellSkaale.....	710
#eeleeo.....	711
jepele hejeel' ve.....	711
meechej Delekaaleo.....	711
JeeMleka ceceueallcellYeeJle kaar Yeekekae.....	712
oheCe SelMele kaar Yeejeevele.....	713
YeeJle-heekameve meyeve.....	713
YeeJle-veeeve meyeve.....	714
YeeJle-veeueome meyeve.....	714
YeeJle Uee mece dleleeo.....	714
eivo cenemeiej kaar Yeejeevele.....	714
YeeJle cellO#ane.....	716
DeMveeJeeer.....	716

12. meekkaueere capos	718–752
(Contemporary Issues)	
halleslej Ceatle maekas SJob DeheoeSB	
Deekaleka DeheoeDealka Jeeekaj Ce :	
Yekache.....	718
megeceer.....	721
yek'W.....	721
mekce SJob Dekaue.....	722
YahKaue.....	723
ehceen.....	724
G-Ce kaas'yevee Ueaele.....	724
Yeeje callDeheoe OeyevOve.....	725
halleslej Ce flokeCe :	
ceoe flokeCe.....	726
peue flokeCe.....	727
Jeelej flokeCe.....	728
meiej'ele flokeCe.....	730
"one Dehedle° flokeCe.....	731
veef'kaatle flokeCe.....	732
OJeele flokeCe.....	733
halleslej Ceatle ehcevekaj Ce :	
ehcevekaj Ce.....	734

ce°mLeueekaj Ce.....	736
ceoe Dehejove.....	736
halleslej Ce OeyevOve Deekauve.....	736
halleslej Ce OeyevOve :	
halleslej Ce OeyevOve ka floke Gheiece.....	738
halleslej Ce OeyevOve ka ehcevele.....	739
Yeeje callhalleslej Ce OeyevOve.....	739
pevemK'Uee ehcekaas SJobKeeAe mej#ee :	
pevemK'Uee kaer laee Jeeke ka keej Ce.....	740
pevemK'Uee ehcekaas ka OeyevOve.....	741
KeeAe mej#ee.....	741
ceveje halleslej Ce Devleed'ee.....	742
kae'atle Demv'ee kaer mecam'eeSB.....	744
Deekaleka Demv'ee.....	745
Deekaleka ehcekae callDeos'leka DemceveleSB.....	746
meheceCeatle Jeeke SJob ehcekae.....	747
halleslej Ceatle mahleve.....	748
Jeelekaj Ce SJob Yeej'atle Dele'leJem'ee.....	749
Goejekaj Ce, ehcevekaj Ce SJob Fmek'ee hej Cece.....	750
halve'ee.....	750
hej'el'ee°	753–765